

Tyveri fra Universitetsbiblioteket med konsekvenser, 1763

Rigsarkivet, Københavns Universitet

Circularia 1759-1772, side 683-700

Transskriberet maj 2006 Jesper Vang Hansen

Historien

I 1763 opdagede D. Sverdrup, at der forsvandt kostbare bøger fra universitetsbiblioteket, der havde indgang fra Rundetaarns sneglegang. Skriverkarlen Ole Lund, der ikke var student, blev afsløret som tyven, der stjal de kostbare bøger med videresalg for øje. 1½ år efter afsløringen døde Ole Lund på børnehuset, hvor han var indlagt for en sygdom. Tyveriet når ikke at blive fuldstændigt opklaret, men der var enighed om, at opsynet med bibliotekets bøger ikke havde været forsvarligt, hvilket førte til strammere regler for benyttelse af bibliotekets bøger og dokumenter.

Tyverisagen medførte en sag i konsistoriet og i voteringsprotokollen - circularia - finder man et længere indlæg fra Doktor P. Holm, der vanen tro, skriver minutiøst om sagen og giver sine meninger om tyveriet tilkendende og anviser hvordan han synes, at sikkerheden skulle indskræpes. Holms, til tider åbenmuntede indlæg, giver et fint indblik i bibliotekets dagligdag. Han lægger skylden på famulus bibliothecari C.L.Buch, der som "inspektør" havde ansvaret for bibliotekets brug. Buch havde været skødesløs i sin opsyn med bogskabene og bøgernes benyttelse. Holm mente, at han skulle irettesættes, men ikke afskediges, da han var et flinkt menneske og fordi han var stedsøn til den afdøde højt respekterede etatsråd Gram.

De øvrige konsistoriekollegaer (Goiske, Kratzenstein, Lodberg Friis, Rosenstand) udtaler sig kort om sagen. Alle er enige om at sagen må føre til bedre katalogisering og strammere regler for brug af biblioteket.

Til slut læses professor Johan Christian Kalls indlæg.

Bibliotekar Otto Hansen Holst blev den 1. maj 1765 efterfulgt af en unge justitsråd Abraham Kall (1743-1821), der på sine rejser i Europa havde erhvervet kendskab til moderne biblioteksdrift. (acta consistorii 1. maj 1765) Læs om ham i Dansk Biografisk Lexicon. Abraham Kall var forøvrigt Johan Christian Kalls søn.

Herunder transskribering af circularia:

Side 683

Pkt. 5. Bibliothèques tilføjede Skade (som bør restitueres) er fast irreparable domnum, pag. 272 i forhøret. De saaledes skamferede Bøger, at de nu have aldeles tabt deres værd maa vel have kostet Bibliotheket nogle Tusinde Rigsd. Saa mange, og saa kostbare Værker er det. pag 20 ff. Men hvorfra faaer man den Restitution, sam Hr. JustitsRaad Anchersen der retteligen meldte bør ske? Man seer nu overmaade stor Mangde Kobberstykker, Landkartere ex. ex. at være stiaalne af de største og Kostbareste Verker. At heele store folianter ere staaende bort af Bibliotheket, at af nogle Bindene ere fraskaarne og lagde i Skabet af Tyven, at hand desmageligere kunde bortbære Materierne. Man seer at C.L.Buch, som af Bibliothekets famulo synes antaget til at passe op paa Bibliotheket, haver passet saa vel op, at hand har ladet en Skriver-Karl, som i Rentekammeret var bekiendt af slet Conduite, og aldrig havde været studert, ikke alene i langsommelig Tid, faae alle de kostbare Bøger hand forlangede, men endog ladet ham raade for aabne Skabe med de kostbareste Bøger i.

Det maa og nu være vist, som er hørt, at i steden for at hver som vil ind – eller udlades paa Bibliotheket skal lade Famulum lukke op for sig, som Skik før haver været, saa haver nu Famulus eller hans Vicaries ladet Dørene Aabne, efterdi Tyven har kundet udbære saadanne store Byrder, upaagreben, som aldrig havde kundet skee, naar en famulus med aabne Øjne skulle lukke op for ham.

Jeg erindrede ej før, at den nye Fundat kand synes at ville have Bibliotheket staaende paa de Timer aabent, men saa bør desmeere Skabene være tillukte, og endda kand betænkes, om det passerede vel kand taale, at Dørene staae aabne, saa hver kand gaae ud bærende endog folianter med sig uden at de observeres.

Da den Ole Lund først var angiven i Julio 1763 og Hr. Justits Raad Anchersen af forsigtighed, og for at faae Bevis havde svaret omtrent, at man maatte ej forhaste sig, hand kom nok igien ex. Og et hvert Menske, som bruger nogen Eftertanke, lettelligen kunde viide, hvorledes man skulle bære sig ad naar den Angivne kom igien, neml. ikke gøre mindste Mistanke, lade ham have al den forrige (før uforsvarlige, men nu fornødne) lejlighed til at bruge Fingre ex. og derhos uformærket holdes vaagent Øje med ham, havende, ipso id minime cogiterte testes ved Haanden, saa hindrede Buch til det første Lund [at] komme igien, [ved at] siger ham at han faaer ej saadanne Bøger, og det fordi D. Sverdrup havde sagt saa og saa om ham. Dette er saa dumt, at en der vilde forekomme Lunds overbevisning, jo end føre D. Sverdrup i fortred med et Skarns Menske, ej kunde til saa ont et Øjemerke at opnaae, bære sig verre ad. Den der ved Bibliotheket havde Tilsyn synes at have været saa overald Maade slet, at det neppe var troeligt, om vi ej havde nu Troen alt for meget i Hænderne. Det synes end (side 684) at intet havde hindret denne Lund endnu i nogle Maaneder eller Aar at bruge fingrene saaledes paa Bibliotheket, om ej D. Sverdrup havde gjort den Angivelse og altsaa at fremdeles Tyve kunde have stjaalet saa længe og saa meget, som de lystede, forsikrede af Erfaring at den, som skulle passe paa, brugte hverken Øjne eller Sands til at forekomme Bog-skyld, i hvor grov og plump den end maatte være.

To Aar fra paa omtrent fire Maaneder nær forløber, siden Tyveriet blev for Hr. Justits R. Anchersen angivet. Over Atten Maaneder f halvandet Aar siden Politie-forhøret begyndte d. 14. Sept 1763. Det continuerede til d. 17de holdtes atter d. 10de Octobr. Begyndtes igien d. 8 Martii 1764 efter fast et halft Aars forløb. I Inquisition Commissionen holdes saadant Forhør d. 26 Martii 1764 som p. 246 i forhøret viser. 6 April og 30 Maji androges der noget og d. 10de Juli indgives et Pro Memoria fra Hr. J.R. Anchersen da Ole Lund forhen d. 28de Juni var indleveret paa Børnehusets Sygestue, hvor han d. 21 Nov. er Død. Jeg har stedse tænkt og jevnlig fra førstningen af tilkiendegiort f.eks. her i Bogen paa 617. 634 i min Paategning paaa Bibliothequets Regnskab i Januar 1764 og siden, at Consistorium skulle fra Begyndelsen af og det allersnæreste skee kunde have haft fra D. Bibliothecano skriftlig Efterretning om den saa højbetydelige Sag, udtog af PolitiForhør ex.

Det synes troeligt, at om vi i September 1763 eller October samme Aar havde faaet Udskrift af det da passerede, saa havde Consistorium vel fundet Raad, til at faae Sagen bedre promoveret, saa vel som Politi-kammeret, som for liqvisition-Commissionen, og saa havde det ej saa meget ladet som Bibliothequet som umyndig behøvet et constitueret Forsvar, at pag. 270 i Forhøret Constitorium havde vel fundet Udveie til et tienligere Forsvar, end et formodet constitueret incertum qvale, ens ant eon-ers, da ej sees nogen at have været constitueret af den Ret, eller at der er vist al den Activité som vel havde kundet ønskes.

Da det saa ofte er skeet, at billige, muelige, publico tienlige og fornødne tilkiendegivne, ogsaa Tid efter Tid igientagne defideria intet eller alt for lidet agtes ja foragtes, hvorover publicum kand lide alt for meget, om det saa gaaer, fremdeles saa burde jeg er melde dette, om det kunde tiene til nogen (side 685) Billigere og Villigere Eftertanke for Fremtiden.

Da nu det forlovne er forloven, det man har faaet igien deraf synes lidet at betyde, da man er omtrent lige vel faren, enten man faaer nogle prægtige Kobberstik igien eller ikke, naar Bøggerne alligevel ere saa defecte at de ere fast uden værdie, eller have tabt saa ganske meget af deres værdie, som sluttes maa af det fremkomme, saa maa nu vel spørges, om Bibliothequet skal fremdeles være saa exponeret for de groveste Tyverier? Om det skal saa være, endskiønt man for omtrent 20 Aar siden har hørt, at det gik ej rigtig til, og vidste at een, sam Pantsatte eller solgte Collegie Medicæi Bøgger var vicarius Bibliothecæ Universtetis end for 12 eller flere Aar siden? Om vi skulle herefter været saa lidet viidende, om hvad Bibliothequet haver eller ikke haver, som vi til dato have været? Eller om det ikke er allerede den højeste Tid til at tage alle muelige og billige mesuses for Fremtiden. Endskiønt jeg i disse Dage haver været distraheret med en mængde ganske andet og saadant arbejde, som udfordrede meere Tid end jeg haver haft at disponere over, og jeg derfor desmindre troer, mig nu strax at kunde betænke at nøje nok, saa tænker jeg dog at skulle foreslaae saa strax hvad jeg agter tienligt, da det bliver mig kiært om Dhr. Collegæ giver flere eller bedre og tienligere Forslag, at det bedste og det fornødne kand skee. Tænker midlertid som følger:

1. Foruden de af Sal. Kong Christian den Siette, Universitetets nye og store Stiftere, af Universitetets Højfortiente Patron Sal. GeheimeRaad Rosenkrantz og andre forærede Bøger, er nu i 33 Aar kjøbt aarligen for nogle 100de Rigsd. Og ét Aar da Bibliothequet fik en casuel Indtægt af over 3000 Rb. for omtrent 4000 Rb. og Catalogi i de 33 Aar Tid efter Tid ere skrevne og overskrevne paa Bibliothequets Bekostning, men ingen Catalogus er i Consistorii forvaring, og det nu vil blive heel viidløftigt og vanskeligt at faae med Vished og tilstrækkeligen at viide, hvad for Bøger Bibliothequet nu haver? Og hvor mange det haver in juste forloret? Hvad defector der er? Og i hvilke Bøger? Saa behøves vel a) at én Catalogus indeholdende alt det paa Bibliothequet nu værende, indleveres i Consistorio og bliver der stedse heb custorie et slave Rectoris. Og siiden paa Bibliothequet maa være, jeg ved ej hvor mange, Catalogi, da dog neppe meere end én bohøves at være der, saa maatte den første Catalogus og saa mange flere tillige indleveres i bemlte. custodia tilligemed Gienpart af de aarlige Bog-Regninger, og notice af forærede Bøger, (side 686) at sees kand hvad man burde nu have pa Bibliothequet, saa velsom hvad man virkelig have i Behold. Og i fremtiden, saa ofte Bibliothequet kjøber paa Auctioner maa det bestilles hos vedkommende, og om det endelig behøves, da det convenable betales derfor, at i Regningerne ej de blotte numeri anføres, men tituli librorum saaledes at Regninger viises hvad for Bøger det er endskiønt Catalogus over de Auctions Bøger ej er ved haanden. Det kunde og være timeligt at i en dertil indrettet Bog af Famulo indføres forstaaelig nok alle saavel Boghandler – som Auctions- Regninger Bibliothequet vedkommende.

2 Efter Fundatzens 81 Articul bør Bibliothecarius have god Opsyn med Bibliothequet, samt i det mindste eengang om Aaret gaae det igiennem for at arfare om ingen af Bøgerne ere blevne borte . Da nu alt for maget viides at den Anordning er ikke tilstrækkelig nok, og i ældre Tider har været fastsat at Bibliothequet skulle Aarligen af 2de Professoribus eftersees, H. Majt. Og i Fundatzen for Arnæ Magnæi Legato, uagtet hvad derimod efter en pluralitet i Erklæringen forud var indvendt, dog fandt for godt at befale, at samme Legati Bøger og Manuskripter skulle aarligen af dertil deputerede Professorii eftersees; saa vil vel nu saadan Eftersyn aarligen skee, eller i det mindste hvert andet ar, og det efter at Bibliothecarius haver omtrent for Pindse Dag gaaet Bibliothequet som meldt igiennem, og under sin Haand (det vel herefter er fornødent) indgivet til Consistorium at intet savnedes, eller hvad hand savnede. Naar en Bibliothecarius for Alderdom, Svaghed eller andet lovligt forfald ej selv kand, maa hand dertil formaae en anden Professor eller af Consistorio paalidelig nok agtet Mand, som for ham gjøre det saa betimeligen, at den anden Revisores kunde have rum Tid af Sommeren for sig til deres revision.

3. Endskiønt C.L.Buch (om hvad er den jeg meener) ellers ej er bekiendt anderleedes end som skikkelig, og saa viidr (side 687) flittig at hand har faaet landabilem i Exem. Theolog: maesken og været Vic. Dcanus, dog siden hans Opsyn paa Bibliothequet, har været saa over al maade skiødesløs og hans conduite der uforstandig og uforsvarlig til saa utaaelig Skade for Biblithequet, saa der vel kunde spørges, om hand ej i fald hand havde at betale med burde incompensere Bibliothequet om saa viidt mueligt; saa har man desmerere Aarsag at betænke, om han herefter af Famulo maa betroes at forrette der famli vices? Og hvad anden Tugtelse hand bør have?

3. Famulo og hans Vicaris (om og naar hand haver nogen, som dog herefter ej bør skee, uden at samme af Consistorio forud adproberes) maa under høj Straf forbydes, at lade noget af Skabene staae aabne for nogen, længere end medens famulus eller vicari famulus er selv hos, under hvad Paaskud det end maatte forlanges. Og som det ej er billigt, at de Studentere, som saaledes tilkiendegiver hvad Bog ell tome de ville bruge, at Famulus strax uden sinkelse kand føje dem, skulle forsømmes fordi én vilde foregive at hand af 30, 60 eller flere tomes ej vidste hvad for én hand vilde bruge, saa bør saadanne bie, indtil Famulus uden at forsømme andre haver lejlighed, om de end skulle nu eller, da bie til efter Timerne, eller en anden gang for Tiden, og da fornøje ham for saadan áparte Umage. Man veed f. ex. at hvo som af Baeqners Betientere vil have nogen Umage uden for Timerne, bør derfor betale.

4. Bibliothecarius bør undertiden komme selv uventet paa Bibliothequet, eller dog sende en aldeles paaliidelig for sig, for at see, om Skabe aabnede ere til nogen betroede, eller Nøgelen til Skabene, og tilkiendegive Consistorio ufortøvet om saadant er befundet. Famulus bør med meere bruge samme forsigtighed i henseende til sin Vicarium.

5. Da det ej er tilladt at slige som Ole Lund (der dog ej er dømt, ej med nogen Skarphed forhørt, ej engang truet med Prygl i Inqvisions-Commissionen, eller et Ord til ham talet som kunde komme ham til at frygte for noget føleligt) skulle slide Bibliothequets Bøger, eller forhindre Studentere fra at bruge dem; saa maatte Famulo herefter under straf forbydes at laane Bibliothequets Bøger til dem der ikke ere eller have været cives Universitatis, og viides med convenable vished at være eller have været det. Dog maa hand ej under prætext at ej at viide det være vanskelig i henseende til dem hand kund viide at være det de udgive sig for helst om nogens bekiendt student bevidner det saa at være. Famulus er dog selv tilstede ved (side 688) Inscriptione publica novorum civium, og annamme da af hver i sær det ham er tillagt. Hvor civis har og under Rectors Haand faaet Beviis paa sin Inscription, hvorved hand hos famulum kand legitimere sig. Hvad modification herved kand behøves rammes vel inden vi concludere. Men om nogen Skriverskarl (som Ole Lund har været) skulle tillades af billig Aarsag at bruge nogen Bog i Bibliothequet i sær af de kostbare, eller ofte, da maatte det dog ej skee uden Consistorii (on satis est Bibliothecarii?) tilladelse.

6. Da ingen bør fortryde derpaa, at Famulus angl. en Bog med prægtige og prægtigen illuminerede kobberstik ex. høfligen siger dem, at siden samme før kunde have været i adskillige Hænder, og kunde komme siden i nogen usikker Haand, saa var det til Sikkerhed for læseren selv, at ses strax efter at den tome var efter i saa Maade defect, saa maatte vel noget deslige i agttages. Til den Ende maatte Famulus forud, hvor trykt index imaginum ej var, selv skrive Indicem, at de i en haft kunde eftersees. Ved Tilbagelevering maatte atter ske Eftersyn. Det er just derfor at Famulo er bevilget uden for Fundatzen ej at være tilstede i Communitetet dagligen, at hand desbedre post Locam Diciram kand have Tid til det i Bibliothequet faldende. Discretion heri kunde for saa viidt og ej viidere famulo tillader, som hand vilde staae til strengt og nøjagtigt Ansvar for den paafølgende derved forvoldte Bibliothequets Skade.

7. Da de Bøger, som ere særdeeles Kostbare for Billeders Skyld, ere saa skændeligen mishandlede, til nogle 1000 Rdrs Skade for Bibliothequet; og paa alle Tider er at formode (etiamsi magis hopenat, atq qvartum oportet, Consistorium, quam sæpius aliquojam tempore hopere voluit

pluralitas votorum, nam verum Dicedum et, ubi recessu, et si vel ea esset temporum Colarmitas, ut veri professio tertum cederet ...græsk...) at ikke alene nebalones aliquem pretii notitiam racti, etiam illite....., ansee det slags for prædam maxime aboiam et scelere, quod arretis illi pro nihilo habe..., parabilem ,..... og at i Consistorio (.....Latin.....side 689) - 4 linier) det kand være mueligt, eller end venteligt, at en pluralité bliver saaledes pro sertertia mitiari, vel quasi at improbæ....kunde være sikkere nok endog for at Klappes noget paa Fingrene, i hvor lidet det end maatte være; saa maatte vel Bibliothecarius (behøves dertil eller til andet foreslagne, højere autorité end Consistorii, saa maatte da derom gøres undernadig eller allerunderdanigst forestilling) tilforpligtes eengang hver Maaned, eller dog i allermindste hvert fierding Aar selv af eftersee nøje alle saadanne Bøger, og ufortøvet at gjøre Consistorio efterretning om hver befundne Mangel, som hand ej ufortøvet kunde og ville selv redsessere Derfor maatte famulus Bibliothecari forpligtes til hver 14 dage eller circa, at eftersee det paa det nøyeste, og give behøvende rapport til Bibliothecarium, som maatte tilforpligtes exe..... quovis Martio, Junio, Septembri, Decembri, eller dog hvert fierding – eller i allermindste hvert halve Aar, under sin Haand at indsende i Consistorium til at omsendes til os samtlige notice, at de alle ere complete, eller hvad der mangler, og tillige formuli derom indkomme efterretninger.

8. Da C.L.Buch haver været en saa over al Maade blind og sovende Vægtene, at hans uforstand og Utaalelige Skiødeløshed synes at være den største Aarsag til Bibliothequets saa store og utaalelige Tab (nom farem furacem esse vorsertareum est, et fures semper aliques esse in quavis civitate majori potusnam nemo ambit; est sic, sic inqs, dormine reluti aem., prudentice usum abjicereá vigilis, á custodis the.... Pretioso, officio nimis ab...) Saa bør famulus Bibliotheca, og hans vicarius (naar nogen ham er tilladt) tilforpligtes, ingenlunde at være saa gode fromme, vel quasi, (Verden er saa gal, og fromheds Navn er saa skændigen (side 690) bleven misbrugt, at man neppe kand fortænke en vis klog og stor Mand fordi hand engang i sin zelo gik saa viidt, at hand uden allimitation, den hand dog vist har haft in mente, og tænkt at subintelligens af den hand taledede med, sagde: Diævelen har skabt alle gode Mænd at de forsømme nogen Deel af den fornødne forsigtighed, følgelig, at regler for deres forhold ingenlunde bliver dem, at en from tænker alle at være from, notos igrotasre, eller den der vil ansees for at være from, skal troe alle, eller negligere at naar et Skarn siger sig at være Student [det er dog mærkeligt, at i forhørene findes ej O. Lund at være adspurgt om hand og (det C.L.Buch forbigaaer) har udgivet sig for Student] saa skal man ikke alene troe det, men Tid efter Tid, Aar efter Aar flye ham en Mængde af de allerstørste Bøger, betroe ham aabne Skabe, og ej i ringeste Maade holde Øje med ham, men lade ham saadant Raaderum, at han kand gaae bort med de største folianter, med de meget store Land-Cart, og Kobberstik, dem hand formodentlig ej har foldet sammen 4 eller 8 gange, for ej at afskrække Kiøbere; Men tværtimod skal famulus Bibliothecæ, som er der som en Skildtvagt, have sær vaagent Øje med alle for lidet bekiendte, sær naar de faae saa dyre Bøger, med op i Mængde, og Tid efter Tid, og derfor deels tage sit Sæde paa et timeligt Sted, deels bevæge sig at en Tyv ej skal kunde finde alt for megen lejlighed, end sige nu saa excersiv, sam denne O.Lund have haft; thi hvad hand skal have gjort var (691) ej vel mueligt, uden C.L.Buch saaledes sov eller desmererede paa Bibliothequet medens hand var der, at hand ligesaa gierne (noget nær) maatte have sovet

hiemme paa sin Seng, og leveret Bibliothequets og Skabenes Nøgle til O. Lund.[Latin – oversprunget.....8 linier].

9. Til eftertanke for vedkommende, enten jeg lever fri eller ikke, naar en famulus Bibliothecari skal antages (jeg ønsker den nuværende at leve og alt godt havend, som jeg stedse haver haft meget god Tanke om ham i henseende til hans Person, foruden den store eg... som bør haves for hans Stedfader Sal. EtatsRaad Gram) naar og indstille, hvordan det skikker sig, om i Consistorio den, som Bibliothecarius foreslaaer, endelig skal antages, i sær hand er, eller hvordan, fordi nogen eller nogle regerer, at Bibliothecarius (efterdi hand staaer til ansvar for Bibliothequet) kand forlade sig til; og at alligevel, naar Bibliothequet længe, saa utaaleligen er bestiaalet, saa er det famulua, eller hans vicarius, den ej Consistorium har antaget, der skal kaldes Custos Bibliothecæ og at da en skal synes alene at staae til Ansvar, de.... Tibas cæteris, som er aldeles insufficeret, havende hverken Embede, hvor ringe det end var, eller andet hvorfor hand kunde i nogen grad agtes vederhæftig. En gløse gjør undertiden andre Tieneste end den bør.(side 692). Hvad skeet er, det kand skee, altsaa bør Consistorium desmerere herefter ingen forsigtighed forsømme, som behøves, paa det Bibliothequet kand vorde ret forsørget og betrygget, saa vel strax saa viidt skee kand, som og i fremtiden, naar handles skal des eligerdo Bibliothecario (siden mig 2de gange af en død, og én levende er gjort, fordi jeg skrev det tilbørlige, angl noget et andet Embede vedkommende er gjort den latterlige Indvending, at jeg nok kunde paatage mig et Embede som endog den kongl. Nye Fundats tillegere en anden orden, saa kommer det mig ikke ganske umuuligt for eller aldeles uventeligt, at jo nogen nu tør, uden undseelse for Sandhed eller Rimelighed, insinuere at jeg vel torde have lyst til Bibliothecariatum, frem for jeg, om nogen faldt ellers til den Daarlighed, gjerne vill bede ham spare sig, for at gjøre saa uviiselig en Indvending) eller famulo; samt i henseende til Instrux og Revers (hvortil den behøvende Høje, eller allerhøjeste autoritet gjerne co..... efter converable forestilling) for Bibliothecario og formulo, samt vicefamulus.

10. Jo det synes at være, om Bibliothequet faar nogen Erstatning, for sit saa store og utaalelige Tab, hvori C.L. Buch er saa meget skyldig, som af hans egen tilstaaelse maa sluttes; Jo, tilbøjligere er det, at Bibliothecarius til Consistorium, og til Omsendelse mellem os, indgives under sin Haand, ledende sig i Skrivningen assistere af Famulo og af C.L.Buch, en saadan Fortegnelse paa alle de skamferede Bøger, som derhos melder vad hver Bog haver kostet Bibliothequet i første kiøb, og i Indbinding (hvorfor Regningerne maa eftersees) og anfører Summa og Summa Summarum. Det koster vel nogen Umage, men er ikkun en ringe Deel af den tilbørlige po... Beviisning, og det er vel tilbørligt (side 693) at Consistorium skal have saa nøjagtig Kundskab om Skaden, som haves kand, og at det ej skal kunde af P.... gøres til et Problem, om det er alene nogle 100de eller om det er nogle 1000de Rb som i saa Maade er tabt ved det O.Lund er tiltalt for, eller forhen.

11. Siden det og synes, som endeel af de meest kostbare nu saa aldeles ruinerede Verker, have aldeles ikke i henseende til nogen sand og noksom betydelig nytte (thi at have noget som stikker i Øjnene at penge frem med for fremmede eller andre, er ej højst vigtig eller meest fornødent) været nær fra fornøden, som adskillige andre meget mindre kostbare, f. ex. at Patribus primorum semlonem fejler uden tvivl en god Deel af de bedste editioner som ej bør undværes, ligesom pluraliteten (der bør respecteres meere eller mindre ligesom den er meere eller mindre vis og

retsindig) ej behagede for nogen Tid siden at købe C..sosterni Opera af den nyeste Venetianske Edition, den jeg tvivler at være i nogen Maade slettere, end at man jo kand være med den omtrent ligesaa vel timet som med den Parisiske, da man dog kunde faae den for ganske billig og taalelig pris. Saa maa nu atter erindres, hvad saa ofte er defineret, og her haft plura, jo o.. for sig, at med Bøggers Indkiøb dog herefter maa forholdes, efter Fundatzen, og de billige desideria, som ere tilkiendegivne. At købe paa det dyreste meget kostbare Verker for nogle 100 de eller nogle 1000de Rd, som paa en føje Tid i Bibliothequet tiene til at see paa, og saa saa skamferes inden de have maaske været til nogen sand og betydelig Nytte, og imidlertid lade umistelige Bøger savnes paa Bibliothequet, synes hverken ret, eller forstaaeligt.

12. Consistorium har resolveret for nogle Aar siden (maaske 6 á 8 eller flere Aar) at Catalogus Bibliothecæ skulle trykkes. En Catalogus blev bekostet til den Brug, Bibliothecarius skrev selv, da Udgiften for Skrivningen anførdes i Regnskabet, at Catalogus var nu færdig til Trykken. Hvorfor er det ikke skeet? Og skal man ej endnu drage Omsorg for at det kand see. Man kand (side 694) dertil have Aarsager nok, som deels far lang Tid siden ere anførte. Om hver Professor favde et trykt Exemplar af Catalogo, og det converable Tal Exemplarer havdes i forraad, da hielp det meget til, at stedse viides kunde, hvad i Bibliothequet var. Jeg har ej Tid til nu at anføre de adskillige raisons hvorfor det højt nok kunde behøves at den trykning skeer, efter Consistorii ej forandrede Cecluso.

Da Tiden ej nu tillader mig meere denne Gang at tænke paa eller skrive om dette, saa recommenderes desmeere til viidere bedste Overlegg, hvad Præcantioner bedst behøves, at dog hver efter al tilbørlig og muelig sikkerhed kand have for Bibliothequet, og hvorledes det derhos stedse kand være til største muelige Nytte og Brug for vedkommende.

Aarsagen (hvilket før glemtes at melde) til de Sex Maaneders hviile i Politie; Forhøret er vel mærket, neml. at Boghandler Mengel sagde sig til en stor Herre at have solgt én af de anspurgte Bøger, og ventede at kunde levere den som og i det vedlagte fra Famulo meldes om erholdet Forhaabning at den Bog kand komme igien. Men om Consistorium medio Octobris havde vidst, at det var ikkun for den Bogs skyld at forhøret cerseredes, saa havde man vel maget det saa, at ej derover den megen Tid skulle forløbe, ex.

Gud give os de bedste Raad! Og Lykk til at sætte dem i Værk!

d. 22 Martiis 1765

P. Holmig

(Goiske, Kratzenstein, Lodberg Friis, Rosenstand og Goiskes indlæg er oversprunget)

Side 700 følger Professor Kalls indlæg:

ad 5) Enig med hands højærv. Hr. D. Goiske og indstilles, om ikke Mhr. Buck af Consistorio bør reprimanderes for sin kiendelige uforsigtighed, og med Eftertryk formanes at see sig bedre for i Fremtiden, under Straf at vorde casseret. Mr. Holst og min Umage, men begge ere til Ulykke blevne for sildig vaer at det skiændige Tyverie var begaaet. Det var got, om efter Hans højærv. Hr. D. Holms forslagen catalogus over Bibliothequet blev trykt, og af hands Erindringer uddraget det essentielle til en Instrux for Famulum bibliothecæ og efterkommende Bibliothecarus selv, (men dend nu værende bør i betragtning af sine aar og sit svage helbred ikke dermed chagrineres.)

Kall